

PATIENTBROSCHYR

HUR DU ANVÄNDER INSTANYL® (fentanylcitrat)

Nässpray i flerdosflaska

INNEHÅLL

Kapitel 1: Cancer och smärta

3

- Hur skiljer sig cancersmärta från andra typer av smärta?
- Vad är genombrottssmärta?
- Hur du vet om du har genombrottssmärta
- Vad händer om du får genombrottssmärta?
- Hur du kan tala med din läkare om din cancersmärta

Kapitel 2: Vad är Instanyl? Hur använder du det?

5

- Att tänka på när du använder Instanyl®
- Hur du förvarar Instanyl®
- Hur du kasserar Instanyl®
- Hur du använder Instanyl® nässpray i flerdosflaska
 - Hur du öppnar den barnskyddande asken
 - Hur du stänger den barnskyddande asken
 - Hur du tar i bruk en ny nässprayflaska med Instanyl®
 - Före varje användning
 - Hur du använder nässprayflaskan med flera doser
 - Efter varje dosering
 - Om sprayspetsen täppts till eller Instanyl® nässprayen annars inte fungerar som den ska
- Doseringskort
 - Hur du håller reda på hur många doser du har tagit
 - Var du kan få tag på doseringskort
 - Hur du ska fylla i ditt doseringskort

Kapitel 3: Instanyl®: Fördelar och risker

11

- Varför är det så viktigt att följa läkarens råd gällande Instanyl®?
- Hur du kan minska riskerna förknippade med läkemedel mot cancersmärta
- Biverkningar som du kan få av Instanyl®
- Hur du vet om du behöver varar orolig över en möjlig felaktig användning av opioider, ett missbruk eller beroende
- Hur du kan förebygga en felaktig användning och ett beroende av Instanyl®
- Bästa sättet att minska risken för missbruksproblem med Instanyl®
- Hur du talar med din läkare om biverkningar och om risken för felaktig användning, missbruk och beroende av Instanyl®
- Ett meddelande till cancerpatientens vårdare

Hur skiljer sig cancersmärta från andra typer av smärta?

För personer med cancer kan smärta påverka livskvaliteten. Smärtan kan komma från cancer, orsakas av cancerbehandlingen eller ha andra cancerrelaterade orsaker. Viss smärta kanske inte har något att göra med cancer överhuvudtaget.

Läkare kan beskriva smärta som kronisk eller akut. Kronisk smärta varar längre än 3 månader. Smärtan kan vara konstant eller komma och gå. Akut smärta varar kortare än 3 månader. Det är viktigt att din läkare utreder vilken typ av smärta du har och orsaken bakom, så smärtan kan behandlas på rätt sätt.

Det kan vara svårt att beskriva cancersmärta, särskilt när man har svår cancersmärta. Familj och vänner kan ha svårt att förstå och du kan behöva extra stöd för att hantera den inverkan som smärtan har på ditt dagliga liv.

Alla patienters smärta är olika. Graden av smärta kan bero på typen av cancer, var cancer sitter, hur utvecklad cancer är och vilken behandling du får.

Vad är genombrottssmärta?

En del patienter med cancer har konstant smärta, vilket kallas bakgrundssmärta (eller kronisk cancersmärta). Din läkare kommer förskriva läkemedel för att hålla bakgrundssmärtan på ungefär samma nivå över tid.

Genombrottssmärta är däremot en smärta som känns värre än den bakgrundssmärta som du kanske känner av större delen av tiden. Genombrottssmärta kan komma plötsligt och oväntat, och den kan hindra dig från att göra det du vill.

Genombrottssmärta och bakgrundssmärta behandlas på olika sätt.

Hur du vet om du har genombrottssmärta

Genombrottssmärta:

- är vanligtvis måttlig till svår.
- uppstår ofta plötsligt (smärttoppen kan ibland nås inom bara några få minuter).
- är relativt kortlivad (kan gå över inom bara ca 30 minuter).

Tala med din läkare om du har smärta som inte hålls under kontroll av din nuvarande medicinering. Det kan vara genombrottssmärta som du upplever, eller så kanske din läkare behöver se över din medicinering av bakgrundssmärtan för att försäkra att den fortfarande är adekvat och tillräcklig.

Vad händer om du får genombrottssmärta?

Genombrottssmärta behandlas vanligtvis med regelbunden dosering av läkemedel. Smärtan kanske inte försvinner helt, men den hålls under kontroll och på samma smärtnivå mesta delen av tiden.

Patienter med genombrottssmärta kan behöva s.k. kortverkande opioid-läkemedel utöver sin regelbundna medicinering. Dessa läkemedel kallas ibland också för snabbverkande opioider (opioider med effekt som sätter in fort). Läkemedlen ger en snabb smärtlindring, och de är vanligen mycket starka läkemedel.

Instanyl® är ett exempel på kortverkande opioider som används för att behandla genombrottssmärta. Detta läkemedel är endast avsett för vuxna som redan tar opioider mot bakgrundssmärta. Tala med din läkare om du ordinerats Instanyl®, men inte stämmer in på den här beskrivningen.

Hur du kan tala med din läkare om din cancersmärta

Att beskriva sin cancersmärta för en läkare kan vara svårt. Ibland visar läkaren en smärttabell där du använder siffror eller bilder för att beskriva din smärta. Läkaren kan även be dig fylla i ett frågeformulär för att utreda graden av smärta och på så vis hitta rätt behandling just för dig.

Det kan vara bra att skriva ner hur din smärta känns. Försök att beskriva smärtan noga för din läkare. Frågor som kan vara bra att besvara i dina egna anteckningar är bl.a.:

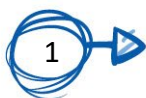
- När började smärtan?
- Var sitter smärtan någonstans?
- Hur stark är smärtan?
- Hur länge varade smärtanfallet?
- Hur ofta uppkommer smärtan?
- Vilka faktorer gör smärtan lindrigare eller värre?

Dela dina anteckningar och tala med din läkare om din smärta. Tillsammans kan ni ta kontroll över genombrottssmärtan. Ta med en vän eller familjemedlem till ditt läkarbesök. De kan anteckna och hjälpa dig med att se till att all viktig information diskuteras under läkarbesöket.

VAD ÄR INSTANYL®? HUR ANVÄNDER DU DET?

Instanyl® är ett läkemedel som används för smärtlindring av genombrottssmärta hos vuxna cancerpatienter. Genombrottssmärta är en smärta som känns värre än den bakgrundssmärta som du kanske känner av större delen av tiden, och den kommer plötsligt, trots att om du har tagit ditt vanliga opioidläkemedel mot smärta.

Använd bara Instanyl® om:

du är minst 18 år och har cancer, **OCH**

du redan behandlas med andra opioidläkemedel mot bakgrundscancersmärta, **OCH**

du upplever en typ av cancersmärta som är tillfällig och känns värre än din bakgrundssmärta, **OCH**

läkare eller apotekspersonal har visat dig hur du ska använda Instanyl®.

Om någon av punkterna ovan **inte stämmer** in på din situation ska du tala med din läkare. Vänd dig till läkare eller apotekspersonal om du har några frågor om, eller funderingar kring Instanyl®.

OBS! Ta inte Instanyl® för att behandla någon annan smärta än din cancerrelaterade smärta.

Att tänka på när du använder Instanyl®

Det är viktigt att du följer läkarens råd om hur du ska använda Instanyl®.

Ta en puff (1 dos) Instanyl® per episod av genombrottssmärta.

- Om du fortfarande har ont efter 10 minuter, kan du ta en puff till för behandling av samma episod med genombrottssmärta.

Det ska gå minst 4 timmar innan du använder Instanyl® igen för att behandla en ny episod av genombrottssmärta.

Behandla max 4 episoder av genombrottssmärta per dag.

Om du känner att du skulle behöva ta Instanyl® oftare än vad som nämns ovan, ska du fråga din läkare om råd. Han/hon kan behöva ändra doseringen av dina andra smärtstillande läkemedel.

Om en ny episod av genombrottssmärta uppstår tidigare än 4 timmar efter din senaste dos, kan du i undantagsfall använda Instanyl® för att behandla igen, om minst 2 timmar gått sedan den senaste dosen.

VAD ÄR INSTANYL®? HUR ANVÄNDER DU DET?

Om det regelbundet är mindre än 4 timmar mellan dina smärteepisoder, eller om du har fler än 4 episoder av genombrottssmärta per dag och du känner att du skulle behöva använda Instanyl® oftare än anvisat på föregående sida, ska du kontakta din läkare. Doseringen av din regelbundna opioidmedicinering mot bakgrundssmärta kan behöva justeras.

Ändra inte dosen av Instanyl® eller dina andra smärtstillande läkemedel på egen hand. Dosändringar ska alltid ske i samråd med din läkare.

OBS!

- Instanyl® är inte detsamma som andra läkemedel med fentanyl som du möjligen använt tidigare. Använd alltid Instanyl® endast på det sätt som din läkare förklarat för dig.
- Instanyl® finns i tre styrkor, med olika färgkoder. Du och din läkare har kanske provat olika styrkor av Instanyl. För att bäst kontrollera din genombrottssmärta är det viktigt att du bara använder den styrka och dos som läkaren har konstaterat att fungerar bäst.
- **Använd bara den styrka din läkare sagt att är lämplig för dig just nu.**

Läs om de biverkningar du kan få av Instanyl® i denna patientbroschyr och även i bipacksedeln för Instanyl®. Bekanta dig med informationen. Tala med din läkare om du har några frågor eller funderingar över eventuella biverkningar.

Hur du förvarar Instanyl®

- Förvaras vid högst 30°C. Får ej frysas.
- Instanyl® kan vara skadligt och t.o.m. livshotande för barn. Förvara Instanyl® utom syn- och räckhåll för barn.
- Om ett barn ändå av misstag kommit åt Instanyl®, eller kommit i någon form av kontakt med detta läkemedel, är det viktigt att omedelbart söka akut läkarvård.
- Instanyl® nässpray i flerdosflaska:
 - Förvara alltid flaskan med Instanyl® nässpray i upprätt ställning i den medföljande barnskyddande asken mellan doseringarna.
- Förvara alltid nässprayen och den barnskyddande asken i stående ställning. Fråga läkare eller apotekspersonal om du har några frågor om hur du ska förvara Instanyl®.

OBS! Vissa personer missbrukar opioider som Instanyl®. Försäkra dig om att bara du eller ansvarig vårdare hanterar och har tillgång till din Instanyl®.

Hur du kasserar Instanyl®

- Alla sprayflaskor, vare sig de är tomma, delvis använda eller oanvända, ska returneras till apotek för korrekt destruktion enligt lokala krav.
- Som med alla starka smärtstillande läkemedel ska du vända dig till läkare eller apotekspersonal om du har några frågor gällande korrekt destruktion av Instanyl®.

VAD ÄR INSTANYL®? HUR ANVÄNDER DU DET?

Hur du använder Instanyl® nässpray i flerdosflaska

Om din Instanyl®-flaska ser ut som på bilden, är följande instruktioner för dig.

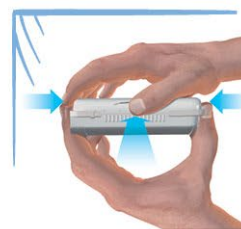

Om din nässprayflaska däremot ser annorlunda ut, kan läkaren ha förskrivit Instanyl® i endosbehållare. Be i så fall din läkare ge dig patientbroschyren för Instanyl® i endosbehållare.

Hur du öppnar den barnskyddande asken

1. Innan den barnskyddande asken kan öppnas första gången måste säkerhetsförseglingen tas bort. Apotekspersonal eller din vårdare kan hjälpa dig om du behöver hjälp med det.

2. Håll den barnskyddande asken i den ena handen, placera tummen och långfingret på sidoflikarna och tryck inåt.

3. Sätt samtidigt den andra tummen på den randiga tryckplattan på framsidan och tryck inåt. Fortsätt trycka på alla tre punkter.

4. Öppna locket helt och hållet.

Hur du stänger den barnskyddande asken

1. Efter att du tagit din dos ska du ställa tillbaka nässprayflaskan i sin ställning inne i asken.

2. För att försäkra att asken stängs på ett tryggt sätt ska du kontrollera att sidoflikarna går tillbaka i sina skårar när du stänger den.

3. Tryck ordentligt locket på plats tills sidoflikarna klickar i sitt stängda läge.

VAD ÄR INSTANYL®? HUR ANVÄNDER DU DET?

Hur du tar i bruk en ny nässprayflaska med Instanyl®

Första gången du använder en ny Instanyl® nässprayflaska måste pumpen förberedas:

1. Dosera läkemedlet i ett rum med god ventilation.
2. Ta bort skyddshatten från sprayflaskan.

3. Håll nässprayen med tummen i botten på flaskan och pekfingret och långfingret på var sin sida om sprayspetsen.
4. Rikta nässprayen bortåt från dina ögon och ditt ansikte. Rikta inte nässprayen mot någon annan eller mot ytor och föremål som kan komma i kontakt med andra, särskilt barn.
5. Pumpa nässprayen tre till fyra gånger tills en jämn, fin läkemedelsdimma kommer ut. Detta kallas för att prima (förbereda) pumpen.
6. Om du inte har använt Instanyl på mer än 7 dagar måste du förbereda pumpen igen genom att spraya en gång i luften innan du tar nästa dos.

Före varje användning

1. Snyt dig om du känner dig täppt eller om du är förkyld.
2. Sitt eller stå upp.
3. Ta bort skyddshatten från sprayen.
4. Håll nässprayen med tummen i botten på flaskan och pekfingret och långfingret på vardera sida av sprayspetsen.

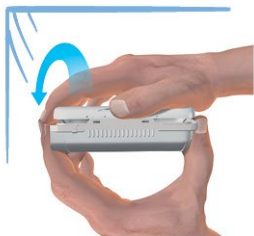
Hur du använder nässprayflaskan med flera doser

1. Böj huvudet lätt framåt.
2. Stäng en näsborre med ett finger och för in sprayspetsen i den andra näsborren (cirka 1 cm). Det spelar ingen roll vilken näsborre du använder.
3. Tryck **snabbt ner pumpen helt och hållet** samtidigt som du andas in genom näsan. Det är viktigt att du trycker ner pumpen ända till botten / så långt det går. Det är möjligt att du inte känner av dosen i näsan, men du har fått den när du har tryckt på pumpen.
4. Om du behöver ta en andra dos efter 10 minuter för att få tillräcklig smärtlindring, ska denna dos tas i den andra näsborren.

VAD ÄR INSTANYL®? HUR ANVÄNDER DU DET?

Efter varje dosering

1. Ta ut sprayspetsen ur näsborren.
2. Rengör sprayspetsen med ett rent papper och släng sedan pappret.
3. Sätt tillbaka skyddshatten.
4. Ställ tillbaka sprayflaskan i sin barnskyddande ask och förvara asken på ett säkert ställe.
5. Om du inte använt sprayflaskan på mer än en vecka måste du förbereda pumpen igen genom att spraya en gång i luften före du tar din följande dos.

Om sprayspetsen täppts till eller Instanyl® nässprayen annars inte fungerar som den ska

- Om spetsen på sprayflaskan har täppts till ska du rikta den bort från dig själv (och andra samt bort från ytor och föremål som kan komma i kontakt med andra) och trycka ner sprayspetsen ordentligt. Detta borde rensa eventuella blockeringar.
- Om nässprayen fortfarande inte fungerar som den ska, vänd dig till apotekspersonalen. **Försök aldrig att reparera eller ta isär nässprayen själv**, eftersom detta kan göra att du sedan får felaktiga doser ur flaskan.

Alla nässprayflaskor, oberoende av om de är oanvända, tomma eller delvis använda, måste lämnas till apotek för korrekt destruktion när läkemedlet inte längre behövs.

DOSERINGSKORT

Hur du håller reda på hur många doser du har tagit

Det är viktigt att du vet hur många doser av Instanyl® du har tagit, eftersom:

- det inte är tryggt att behandla mer än 4 episoder av genombrottssmärta per dygn.
- du bör veta när din nässprayflaska börjar vara närapå tom så att du kan be din läkare om ett nytt recept.

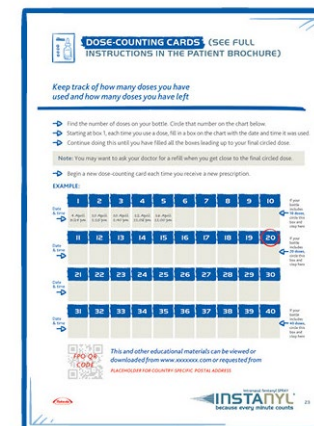
Var du kan få tag på doseringskort

Ett doseringskort följer med förpackningen med Instanyl® nässpray. Alternativt kan du använda det kort som finns i denna patientbroschyr eller utnyttja det kort som finns att ladda ner på internet.

Om du inte lyckas hitta ett doseringskort kan du be om en kopia av apotekspersonalen eller din läkare. Förpackningen med Instanyl® innehåller också ett enkelt hjälpmedel för att räkna läkemedelsdoserna.

Om du inte kan använda doseringskort ska du försäkra dig om att bokföra dina doser på något annat vis. Be någon vän eller vårdare om hjälp vid behov. Tala om för din läkare, apotekspersonalen eller någon annan person i ditt vårdteam om du misstänker att du inte själv kan klara av att bokföra dina doser. De kan hjälpa dig att hitta något sätt som fungerar för dig.

Doseringskort

Hur du ska fylla i ditt doseringskort

1. Kontrollera hur många doser av Instanyl® din nässprayflaska innehåller. Dosantalet är antingen 10, 20 eller 40. Antalet anges både på asken och nässprayflaskan (se bilderna till höger).
2. Ringa in motsvarande siffra på doseringskortet. Om din nässprayflaska innehåller 20 doser ska du ringa in siffran 20.
3. Varje gång du tar en dos (puff) ska du fylla i datum och klockslag i den ruta som motsvarar hur många doser du tar ur flaskan. OBS! Du vill kanske be din läkare om ett nytt recept i god tid då innehållet i flaskan börjar närma sig sitt slut (d.v.s. det inringade antalet doser).
4. Börja använda ett nytt doseringskort varje gång då du tar i bruk en ny nässprayflaska.

Om din nässprayflaska innehåller **10 doser** ska du ringa in denna ruta och sluta använda flaskan här

Om din nässprayflaska innehåller **20 doser** ska du ringa in denna ruta och sluta använda flaskan här

Om din nässprayflaska innehåller **40 doser** ska du ringa in denna ruta och sluta använda flaskan här

Datum & klockslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Datum & klockslag	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Datum & klockslag	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Datum & klockslag	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

Varför är det så viktigt att följa läkarens råd gällande Instanyl®?

Rätt använd kan Instanyl® lindra din cancerrelaterade genombrottssmärta. Instanyl® ska endast användas vid episoder av genombrottssmärta om du redan använder andra läkemedel med opioider mot din bakgrundssmärta.

Instanyl® är ett starkt läkemedel och ska bara förskrivas av läkare med erfarenhet av att behandla cancersmärta med starka opioider.

Hur du kan minska riskerna förknippade med läkemedel mot cancersmärta

Personer med cancer tar ofta många olika läkemedel, som alla kan ge biverkningar. Din läkare eller apotekspersonalen kan förklara vad du kan förvänta dig av de olika läkemedlen. De kan också ge dig råd om hur du bäst använder dina olika läkemedel för att behandla din cancerrelaterade smärta.

Tala med din läkare eller apotekspersonal om du har några frågor om hur du ska ta Instanyl®.

Biverkningar som du kan få av Instanyl®

En fullständig förteckning över möjliga biverkningar finns i bipacksedeln för Instanyl®. Några exempel på möjliga biverkningar är:

- Förstoppning
- Dåsighet
- Yrsel
- Huvudvärk
- Halsirritation
- Illamående
- Kräkningar
- Blodvallningar
- Kraftig värmekänsla
- Mycket ymnig svettning
- Felaktigt bruk av läkemedlet (kan resultera i allvarliga problem som missbruk, beroende, överdos och dödsfall).

Rapportera alla misstänkta biverkningar till Fimea:
webbplats: www.fimea.fi
Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea,
Biverkningsregistret, PB 55, 00034 FIMEA, eller till Takeda på
adressen AE.FIN@takeda.com.

Hur du vet om du behöver varar orolig över en möjlig felaktig användning av opioider, ett missbruk eller beroende

En medicinering av denna typ kan få dig att bli rädd för att bli beroende av opioider. Detta är en rätt vanlig rädsla, så ta upp ämnet med din läkare eller med apotekspersonalen.

Du vill kanske diskutera bl.a. följande ämnen med dem:

En felaktig användning kan vara:

- att ta Instanyl® mot något annat användningsområde än cancerrelaterad genombrottsmärta.
- att ta Instanyl® i berusningssyfte.
- att ta läkemedel som förskrivits åt någon annan person.
- att ta fler doser än vad läkaren ordinerat.
- att ta doser för tätt inpå varandra.

Några tecken på att du kan ha problem med din användning av opioider kan vara att:

- du tar mer opioider än vad din läkare har ordinerat.
- du känner att du vill sluta med opioider, men känner att du inte klarar av att göra det.
- du känner ett begär efter opioider.
- din användning påverkar ditt arbete, familjeliv och sociala liv.
- du upplever obehagliga symtom om du inte tar opioider.

Om något av dessa tecken stämmer in på dig, tala med din läkare som kan förklara dina upplevelser och svara på frågor som oroar dig. Målet är att se till att du får den bästa möjliga behandlingen mot din cancer. Smärtlindrande läkemedel kan hjälpa dig till ett mer normalt liv när de används som ordinerat. Att förstå din kropp och målen med behandlingen du får, kan hjälpa dig att förbättra din hälsa.

Hur du kan förebygga en felaktig användning och ett beroende av Instanyl®

Det är viktigt att veta vilka patienter som kan ha en förhöjd risk för att missbruka Instanyl®.

Risken kan vara högre hos personer som:

- **tidigare upplevt problem med användningen av någon som helst substans eller som har någon i släkten som upplevt problem.** Sådana problem kan t.ex. vara ett beroende av läkemedel eller alkohol.
- **röker.**
- **har vissa andra sjukdomar.** Sådana sjukdomar kan exempelvis vara olika problem med sinnesstämningen (depression, ångest, personlighetsstörningar). Till denna grupp hör även patienter som för närvarande behandlas för någon psykisk sjukdom.

Berätta för din läkare om någon av punkterna ovan stämmer in på dig, så läkaren kan hjälpa dig behandla smärtan och använda Instanyl® på rätt sätt.

Bästa sättet att minska risken för missbruksproblem med Instanyl®:

1. Använd alltid Instanyl® exakt enligt läkarens ordination.
 - Utnyttja doseringskortet eller bokför de doser du tar på något annat vis.
2. Vänd dig omedelbart till läkare om din smärta inte lindras tillräckligt eller om du är orolig över något symptom eller din egen användning av läkemedel.

Tala med din läkare eller apotekspersonal om du har några frågor eller känner oro för att använda opioider.

Om du har några brådskande frågor, kontakta det stödtelefonnummer du fått och uppsök läkare.

Hur du talar med din läkare om biverkningar och om risken för felaktig användning, missbruk och beroende av Instanyl®

- Först och främst, kom ihåg att din läkare finns där för att hjälpa dig med smärtan och andra frågor och funderingar du har kring medicineringen. Läkaren kommer inte döma dig, även små bekymmer bör diskuteras.
- Tala med läkaren om hur alla dina läkemedel fungerar tillsammans och hur de ska tas för att lindra din smärta på bästa sätt.
- Var öppen och ärlig med de biverkningar du upplever. Kom ihåg att målet är att lindra din smärta med så få biverkningar som möjligt.
- Var inte rädd eller skamsen över dina frågor. Din smärta är unik och det är din behandling också.
- Fortsätt fråga tills du känner dig säker och bekväm med att använda Instanyl®.

Kom ihåg: Det är aldrig fel att be om hjälp. Din läkare och/eller apotekspersonal kan ge dig hjälp och råd. Du kan alltid söka mer stöd och hjälp för behandlingen av din cancersmärta.

Ett meddelande till cancerpatientens vårdare

Diskutera användningen av läkemedel med läkare eller övrig yrkespersonal för att hålla mängd och svårighetsgrad av eventuella biverkningar möjligast låg. Bekanta dig också med bipacksedeln i förpackningen med Instanyl®.

Vänd dig till läkaren om du har några frågor eller funderingar gällande Instanyl®, eller om det är något du oroar dig för.

En elektronisk version av denna patientbroschyr finns på www.takeda.com/fi-fi/takedan-toiminta/tuotekohtainen-riskienminimointimateriaali/. På samma adress finns också en filmversion av denna broschyr samt annat nyttigt material.

Skriv gärna ner frågor och funderingar om Instanyl® som du vill ta upp med din läkare. Ta med dig anteckningarna till ditt nästa läkarbesök och diskutera de ämnen som oroar dig.
